

Sygn. akt IV U 813/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2017 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołań A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 19 sierpnia 2016 r. i z dnia 16 września 2016 r.

Nr (...)

w sprawie A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

I. **oddala odwołania,**

II. **przyznaje i nakazuje wypłacić z sum Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Siedlcach) na rzecz adw. G. S. prowadzącego Kancelarię Adwokacką w S. kwotę 442,80 (czteryście czterdzieści dwa i 80/100) zł, w tym należny podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej A. K. z urzędu.**

Sygn. akt IV U 813/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 sierpnia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił A. K. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 25-letni staż okresów składkowych i nieskładkowych oraz 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy podniósł, że udowodniony staż ubezpieczeniowy wynosi 16 lat i 2 dni. Ubezpieczony nie zdołał wykazać, by legitymował się jakimkolwiek okresem pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od w/w decyzji złożył A. K. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że wbrew twierdzeniom organu rentowego legitymuje się okresami składkowymi i nieskładkowymi w wymiarze 25 lat oraz 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Do ogólnego stażu pracy powinien bowiem zostać doliczony czas pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 20 czerwca 1973r. do 15 maja 1986r. W tym czasie ubezpieczony przebywał w domu i pracował w rodzinnym gospodarstwie rolnym. Ubezpieczony bowiem, w związku z nauką w technikum, przebywał w internacie w latach szkolnych 1970/71, 1971/72 i 1972/73. Z kolei od dnia 15 maja 1986r. do 18 kwietnia 2003r., czyli łącznie przez okres 16 lat, 10 miesięcy i 34 dni, ubezpieczony pracował w warunkach szczególnych będąc zatrudniony jako magazynier w Gminnej Spółdzielni (...) w K.. Podczas świadczenia tej pracy ubezpieczony miał bezpośredni kontakt ze środkami chemicznymi. Wniesienie powyższego odwołania zainicjowało sprawę o sygn. akt IV U 813/16 (odwołanie wraz z załącznikami k.1-30 akt sprawy).

Decyzją z dnia 16 września 2016r. (...) Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS oraz przepisów w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. odmówił A. K. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Odwołanie i od tej decyzji wniósł ubezpieczony domagając się przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ubezpieczony powtórzył wyrażone w poprzednim odwołaniu zarzuty. Wniesienie tego odwołania zainicjowało sprawę IV U 812/16 (odwołanie k.36-39 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonych decyzjach (odpowiedzi organu rentowego na odwołania k.31-32 oraz 40-41 akt sprawy).

Sąd Rejonowy w Siedlcach postanowił dołączyć sprawę IV U 812/16 do sprawy IV U 813/16 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (postanowienie k. 42 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. K. w dniu (...) ukończył 60-ty rok życia. W dniu 1 lipca 2016r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury (wniosek o emeryturę z 1 lipca 2016r. k.1-4 akt emerytalnych). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy, uzupełniony okresem pracy w gospodarstwie rolnym, w wymiarze 16 lat i 2 dni, z czego okresy nieskładkowe wynoszą 18 dni. Żaden z tych okresów nie stanowił okresu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy podał, iż do stażu ubezpieczeniowego nie zaliczono okresu pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców od 20 czerwca 1973r. do 15 maja 1986r. W tym czasie bowiem ubezpieczony uczył się i mieszkał w internacie, co wyklucza jednoczesną pracę w gospodarstwie. Ponadto, od 1 stycznia 1983r. ubezpieczony podlegał własnemu ubezpieczeniu w KRUS. Odnośnie stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy stwierdził, iż przedłożone świadectwo wykonywania pracy w szczególnych, obejmujące okres od 15 maja 1986r. do 31 grudnia 1998r., zawiera braki formalne. Nie wskazano w nim bowiem w sposób należyty rodzaju pracy i nie powołano się na przepisy resortowe. Z uwagi na brak osiągnięcia na dzień 1 stycznia 1999r. okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 25 lat oraz okresów pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat, decyzją z dnia 19 sierpnia 2016r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury (decyzja z 19 sierpnia 2016r. k. 27 akt emerytalnych).

Ostatecznie, organ rentowy przyjął, iż ubezpieczony, na dzień 1 stycznia 1999r., posiada staż ubezpieczeniowy, po uzupełnieniu okresem (12 lat, 10 miesięcy i 25 dni) pracy w rolnictwie, w wymiarze 25 lat. Organ rentowy, powołując się na braki formalne przedłożonego świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, ponownie stwierdził, iż ubezpieczony nie przepracował żadnego okresu w warunkach szczególnych. Dlatego też decyzją z dnia 16 września 2016r. odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 16 września 2016r. k.30 akt emerytalnych).

Od 15 maja 1986r. ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu na stanowisku magazyniera zbożowo-nasiennego w Gminnej Spółdzielni (...) w K. (umowa o pracę z dnia 15 maja 1986r., k.63 akt osobowych). W ramach tej pracy ubezpieczony przyjmował na magazyn i wydawał z magazynu materiały pyliste - środki siewne, nawozy, środki ochrony roślin. Wskazane surowce i produkty były w formie sypkiej, granulowanej, niekiedy płynnej. Zatrudnienie w tym podmiocie ubezpieczony kontynuował do 18 kwietnia 2003r. i był to jedyny zakład pracy, w którym ubezpieczony był zatrudniony przed 1 stycznia 1998r. (świadczenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych k.5 akt z wniosku o rentę, świadectwo pracy k.77 akt osobowych, wyjaśnienia ubezpieczonego k.83v akt sprawy).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (raport z analizy konta k.12 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania A. K. podlegały oddaleniu.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016r., poz.887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach. Ostatecznie poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek, spełnił przesłankę ogólnego stażu ubezpieczenia oraz nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Kluczowym dla wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie okazała się treść art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W przepisie tym posłużono się zwrotem „w dniu wejścia w życie ustawy”. Wspomniana ustawa, stosownie do brzmienia, zawartego w niej, art. 196, weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r. Dlatego też ten dzień stanowi datę graniczną i ustalenie, czy ubezpieczony osiągnął wymagany 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych, powinno dotyczyć wyłącznie okresu do dnia 31 grudnia 1998r. Tymczasem staż pracy ubezpieczonego w Gminnej Spółdzielni (...) w K. do dnia 31 grudnia 1998r. wynosi jedynie 12 lat, 7 lat i 16 dni. Ubezpieczony sam przyznał, iż zawodowo pracował wyłącznie w tym podmiocie. Tym samym, nawet przy stwierdzeniu, że praca ubezpieczonego na stanowisku magazyniera w w/w Gminnej Spółdzielni w K. była wykonywana w warunkach szczególnych w rozumieniu wykazu A dział IV, poz. 40 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., to okres tej pracy liczony od podjęcia zatrudnienia ,tj. od 15 maja 1986r. do 31 grudnia 1998r. nie stanowi wymaganych co najmniej 15 lat.

Ubezpieczony domagał się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych również pracy świadczonej na rzecz Gminnej Spółdzielni (...) w K. w okresie od 1 stycznia 1999r. do 18 kwietnia 2003r. Żądanie to jest niezasadne. Treść przywołanego przepisu art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest jednoznaczna i nie pozwala na zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia przypadających po dniu wejścia w życie przywołanej ustawy (czyli jak już wspomniano, po 1 stycznia 1999r.). A zatem, omawiane żądanie ubezpieczonego nie ma oparcia w treści obowiązujących przepisów i dlatego też nie ma podstaw do jego uwzględnienia.

Na marginesie wskazać należy, iż ubezpieczony w latach szkolnych 1970/71, 1971/72 i 1972/73 uczęszczał do Państwowego Technikum Rolniczego w S. i raz w tygodniu odbywał zajęcia praktyczne w gospodarstwie szkolnym (zaświadczenie z dnia 19 sierpnia 2016r. k. 17 akt sprawy). Okresy tych praktyk, pomijając w tym miejscu rodzaj wykonywanej pracy, również nie mogą być zaliczone do stażu pracy w warunkach szczególnych. Dla takiego zaliczenia wymagane jest bowiem, aby praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, zgodnie z treścią wspomnianego §2 ust.1 w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. Niezależnie zatem od rodzaju pracy wykonywanej w ramach tych praktyk stwierdzić należy, iż odbywanie praktyk w ramach programu nauki w szkole średniej uniemożliwia przyjęcie, że praca ubezpieczonego była wykonywana w pełnym wymiarze. W konsekwencji, również przywołany okres nie może zostać zaliczony do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Reasumując uznać należało, że ubezpieczony, na dzień 1 stycznia 1999r., nie legitymuje się 15-letnim okresem wykonywania prac w szczególnych warunkach. A zatem, nie spełnia koniecznej, wyrażonej w art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przesłanki do nabycia prawa do emerytury w niższym niż powszechny wieku emerytalnym.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art.477¹⁴§1 kpc, Sąd oddalił odwołania ubezpieczonego.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej, świadczonej z urzędu, Sąd orzekł w oparciu o przepis § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015 r. poz. 1801). Przyznana stawka została powiększona o należny podatek VAT.